

Učivo 7.B,C od 8.6. do 12.6.2020

Napísať a a naučiť sa poznámky

Vypracované otázky pod látkou mi zašlite mailom.

Závislosti – návykové látky (sociálne patológie a rizikové správanie)

Často sa možno stretnúť s názorom, že medzi návykové látky patria len tvrdé drogy, napr. kokain, extáza, heroín, prípadne marihuana. V skutočnosti pod pojmom „**návyková látka**“ **rozumieme rôzne, hlavne psychotropné a omamné látky, ktoré sú schopné nepriaznivo ovplyvniť u človeka:**

- **psychiku,**
- **sociálne chovanie,**
- **ovládacie schopnosti**
- **rozpoznávacie schopnosť**

Negatívne účinky alkoholu na zdravie:

- nedostatočné spracovanie potravy
- vznik vredov napr. v žalúdku
- poškodenie až cirhóza pečene
- vysoký krvný tlak
- mozgová príhoda
- zápal pľúc
- zadusenie pri vdýchnutí zvratkov
- zhubné nádory – nosohltanu, ústnej dutiny, pankreasu, pečene, prsníka,...
- poškodenie nervovej sústavy: nespavosť, potenie, bolesti hlavy,...poškodenie mozgu
- epilepsia
- zápal nervov s ochrnutím
- depresie, úzkostné stavy, panické ataky, agresivita, nízke sebavedomie

Priame nebezpečenstvá alkoholu

- Veľké nebezpečenstvo v zime- opitý necíti chlad, je mu teplo – **nebezpečenstvo zamrznutia!!!**
- **Jazda pod vplyvom alkoholu** – autonehody, často smrteľné
- **Pitie alkoholu v tehotenstve** = poškodenie plodu

Tzv. legálnou drogou je okrem alkoholu i **tabak = mierny stimulátor**, ktorý pomáha uvoľniť stres a úzkosť. Najčastejší spôsob užívania tabaku je fajčenie **cigariet, cigár, fajok alebo vodných fajok**.

- častejšie ochorenia dýchacích ciest – u detí fajčiacich „pasívne“
- podporujú vznik srdcovo-cievnych ochorení
- žalúdočné vredy, poruchy trávenia
- u žien/dievčat užívajúcich hormonálnu antikoncepciu hrozí vznik krvných zrazenín a následne pľúcna (i smrteľná) embólia
- na následky fajčenia zomiera až polovica fajčiarov
- závislosť, ktorej sa ťažko zbavuje

Nelegálne drogy sú také, ktoré spoločnosť netoleruje, stoja „mimo zákona“ – teda, kto ich vyrába, prechováva alebo predáva, dostáva sa do stretu so zákonom. Medzi nelegálne drogy patria:

- marihuana
- pervitín
- hašiš
- heroín
- morfín
- extáza
- kokaín
- LSD
- amfetamín
- meskalín
- crack
- psilocybín
- niektoré bežne používané látky: riedidlá na farby a lepidlá (napr. toluén), benzén, náplne do zapaľovačov a pod.

Neoprávnené prechovávanie a disponovanie drogami je trestané odňatím slobody na jeden rok až doživotie (v niektorých prípadoch) – podrobné znenie v **zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon**.

Zopakujte si:

1. Aký je rozdiel medzi závislosťou a návykom na drogu?
2. Aké sú negatívne účinky alkoholu na zdravie človeka?
3. Vysvetli, prečo nie je „vodná fajka“ menej „nezdravá“ ako bežná cigareta.
4. Prečo hrozí po požití alkoholu v zime zamrznutie?